IUHVADno-2026-3731

Tutkimusluvan myöntäminen: Koti, luonto ja lasten terveys (Biofantti)

Suomen ympäristökeskuksen tutkimuskoordinaattori Hanna Nieminen hakee tutkimusryhmälleen tutkimuslupaa tutkimuksen Koti, luonto ja lasten terveys (Biofantti) mainostamiseen Sipoon neuvoloissa. Tavoitteena on neuvoloiden kautta lisätä tutkimuksen tunnettavuutta lasta odottavien perheiden keskuudessa. Varsinainen tutkimus toteutetaan yhteistyössä HUS-Yhtymän kanssa ja näytteenotto tapahtuu HUS Uudessa Lastensairaalassa.

Tutkimussuunnitelman tiivistelmä

Biofantti-tutkimuksessa selvitetään asuinympäristön altisteiden yhteyttä raskauden kulkuun sekä lasten terveyteen ja kehitykseen. Tavoitteena on lisätä ymmärrystä erityisesti luonnon monimuotoisuuden, kemikaalien ja ilmansaasteiden vaikutuksista lasten immunologiseen terveyteen, kasvuun sekä neurologiseen ja psykososiaaliseen kehitykseen. Tutkimusta varten perustetaan Uudenmaan alueelle pitkittäinen syntymäkohortti, jossa lapsia seurataan loppuraskaudesta 12 vuoden ikään.

Tutkimus toteutetaan vähintään kahdessa vaiheessa tutkimusrahoituksen reunaehtojen vuoksi. Ensimmäisessä tutkimusvaiheessa tarkastellaan raskauden ja lapsen ensimmäisen elinvuoden aikaista kehitystä suhteessa asuinympäristön ympäristöaltisteisiin sekä 2–3 vuoden iässä ilmeneviä immuunivälitteisiin ja neurologisiin sairauksiin liittyviä oireita ja diagnooseja. Tutkimusaineisto koostuu näytteistä, kyselyaineistoista sekä potilas- ja rekisteritiedoista. Tavoitteena on rekrytoida noin 650 perhettä, joista muodostuu noin 500 täysiaikaisena syntyneen lapsen tutkimusaineisto. Aineisto kerätään ajalla 1.1.–31.12.2027. Tutkimukseen osallistuminen on perheille vapaaehtoista. Perheitä rekrytoidaan tutkimukseen ultraääniseulontaklinikoilla. Tutkimuksesta tiedotetaan lisäksi neuvoloissa mainosvideolla ja kohdennettuun rekrytointiin valituissa neuvoloissa jaettavalla esitteellä.

Tutkimuksen tuottama tieto voi pitkällä aikavälillä tukea sairauksien ennaltaehkäisyä sekä lapsiperheiden terveyttä edistävää ympäristö- ja kaupunkisuunnittelua. Tutkimusta rahoittavat Euroopan tutkimusneuvosto (ERC) ja Suomen Akatemia. Tutkimuksen ensimmäisen vaiheen on tarkoitus valmistua rahoituskauden puitteissa 31.3.2030 mennessä.

Tutkimuslupahakemuksen käsittely

Tutkimuslupahakemus on saapunut Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kirjaamoon 19.10.2026. Tehdyn arvion mukaan tutkimussuunnitelmasta ja sen liiteasiakirjoista käy riittävästi ilmi hyvä tutkimuskäytäntö.

Tutkijan sitoutuminen toteuttamisehtoihin

Mikäli tutkimuksen valmistuminen viivästyy, tulee siitä ilmoittaa sähköpostitse Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kirjaamoon.

Tutkija on sitoutunut siihen, ettei hän käytä saamiaan tietoja tutkittavien tai heidän läheistensä vahingoksi tai halventamiseksi tai sellaisten etujen loukkaamiseksi, joiden suojaksi on säädetty salassapitovelvollisuus ja tietosuojasäännöksiä eikä luovuta kerättyjä tietoja muuhun tarkoitukseen kuin mihin tutkimuslupa on myönnetty. Tutkija

sitoutuu myös noudattamaan tutkimuseettisiä periaatteita sekä Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella määriteltyjä tutkimuksen toteutusehtoja.

Tutkimuksen valmistuttua tulee tutkimusraportti toimittaa Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen käyttöön sähköpostitse PDF- versiona hyvinvointialueen kirjaamoon. Tutkija ilmoittaa samalla mahdollisesti syntyneen rekisteriaineiston hävittämisestä.

Tutkimuksen puoltaja ja yhteyshenkilö

Tutkimuksen toteuttamista hyvinvointialueella puoltaa erityisasiantuntija (TKKIO) Mari Makkonen. Yhteyshenkilönä toimii varhaisen tuen perhekeskuspalveluiden palveluvastaava Marjo Karppinen (etunimi.sukunimi@itauusimaa.fi).

Päätöksen peruste
Hallintosäännön 26.3 §:n mukaan aluehallitus voi vahvistamallaan toimintaohjeellaan siirtää aluehallitukselle taikka hyvinvointialuejohtajalle tässä hallintosäännössä vahvistettua toimivaltaa hyvinvointialueella työskentelevälle viranhaltijalle.

Aluehallituksen päätöksellä 10.9.2026 § 202 vahvistaman konsernipalveluiden toimintaohjeen kohdan 5.Viranhaltijoiden vastuut, tehtävät ja toimivalta /Vastuualuejohtajien erityiset vastuut, tehtävät ja toimivallat mukaan kehittämisjohtaja päättää luvan antamisesta tieteellisiin tutkimuksiin ja tietojen luovuttamisesta tähän tarkoitukseen.

Päätös
Päätän myöntää tutkimusluvan tutkimukselle Koti, luonto ja lasten terveys (Biofantti).

*** *Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu* ***

Tiedoksi
Hanna Nieminen, Marjo Karppinen, Heidi Hovisilta, Mari Makkonen

Allekirjoitus

Katja Blomberg, kehittämisjohtaja

Viranhaltijapäätöksen nähtävänäolo
Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen verkkosivuilla.

Oikaisuvaatimus

§ 58

Oikaisuvaatimusohje

Hyvinvointialuelaki 139 §.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä
- hyvinvointialueen jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukiolon päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Hyvinvointialueen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Itä-Uudenmaan aluehallitus ja lautakunnat sekä niiden jaoston ja alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle.

Oikaisuvaatimus toimitetaan kirjaamoon.

Yhteystiedot:

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kirjaamo

Sähköpostiosoite: kirjaamo(at)itauusimaa.fi

Kirjaamo palvelee sähköpostitse arkisin kello klo 9 - 15.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kirjaamosta, kirjaamo@itauusimaa.fi.